

Mittetulundusühing Tipu Looduskool

TÄIENDKOOLITUSTE ÕPPEKAVA

Tipu 2016

usu mind, sest ma olen seda kogunud,
sa leiad rohkem metsadest
kuí raamatutest.
Puud ja maa õpetavad sind,
nída sa ei kuuleks mitte mingilt õpetajalt.

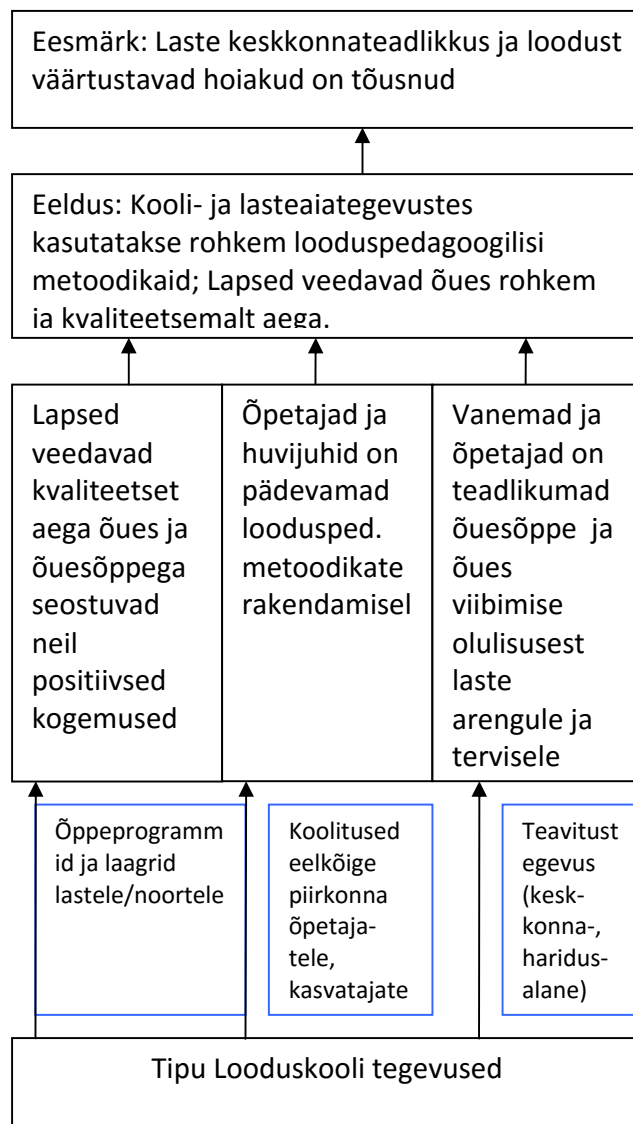
Bernard de Clairvaux (1091-1153)

Sisukord

1	SISSEJUHATUS	3
2	LOODUSEGA KOOS	4
3	HARIDUS TIPU LOODUSKOO LIS	11
4	TÄIENDKOOLITUSE ÕPPEKAVAD	7
4.1	LOODUSHARIDUSE METOODIKA	
4.2	LOOVUS LOODUSES	
4.3	ÕUESÕPE LASTEAIAS	
4.4	MEESKONNATÖÖ PÄEV	

1. Sissejuhatus

Tipu Looduskool on siiani tegelenud eelkõige õppeprogrammide väljatöötamise ja läbiviimisega lasteaia- ning koolilastele. Soovime oma väärtusi ja arusaamisi looduse rollist laste kasvamisel laiemalt levitada. Seetõttu oleme alustanud õppekavade väljatöötamist, mis inspireerivad lasteaia- ja ka kooli õpetajaid õues- ja loodusõpet läbi viima.

Joonis 1. Haridusvaldkonna muutuste mudel

2. Loodusega koos

Lastel ja noortel on järjest vähem otsest kokkupuudet loodusliku keskkonnaga. Üle maailma on täheldatud kasvavat nõudmist laste ajale. Sellest tulenevat on võrreldes eelmiste põlvkondadega oluliselt vähenenud laste õues mängimise aeg (sisaldab ka aega jalutamiseks või jalgrattaga kooli sõitmiseks), liikumisvabadus ja liikumisala. Suurenenud on kartus looduse ees, ülekaalusisus, D- vitamiini puudus ja teised tervisehädad, mis on seotud vähese liikumisega värskes õhus.

Viimastel aastakümnetel on oluliselt kasvanud sisseruumides veedetava aja hulk ning meediakasutus.

Paljud uuringud keskenduvad looduse vajadusele lapse arengus (nt. R.Louv (2005) *Last Child in the Woods – Saving our children from nature deficit disorder*; Kahn, Peter H., Jr., and Kellert, S. R. (2002) *Children and Nature: Psychological, Sociocultural, and Evolutionary Investigations*. Cambridge, MA: MIT Press; Kellert, S. R. (2005). *Building for life: Designing and understanding the human-nature connection*. Washington, D.C.: Island Press; H. Renz-Polster, G. Hüther (2013) *Wie Kinder heute wachsen –Natur als Entwicklungsraum*).

Neis rõhutatakse, et õuetegevused ja liikumine on vajalikud lapse igakülgeks harmooniliseks ja tervislikuks arenguks. Hea keskkond pakub piisavalt võimalusi, mis innustavad lapsi uurima ja katsetama ning soodustavad nende eneseväljenduse- ja loova probleemilahendusoskuse arengut.

Ülalpool väljatoodud probleemidele oleme koolidele ja lasteaedadele õppeprogramme koostades tähelepanu pööranud, sest linnades on laste igapäevases koolielus liikumisvõimalus praktiliselt olematu. Tihtipeale on lapsed loodusest võõrdunud, kardavad seda ning nende loomulik uudishimu ümbritseva vastu vajab taasäratamist.

„[...] inimeste käitumine sõltub ainult vähesel määral tema teadmistest, see põhineb iga inimese väärtustel, eetikal, normidel ja moraalil. Muidugi ei teki ka neid ilma teadmisteta, aga tegutsemisel ja loobumisel, kaitsmisel ja hoidmisel on iga inimene juhitud rohkem tunnetest kui peast, rohkem südamest...“

*Gerhard Winkel (*1927, †2009), saksa looduspedagoog*

3. Haridus Tipu Looduskoolis

Tegevusi, millega Tipu Looduskool igapäevaselt tegeleb, võib nimetada keskkonnahariduseks, loodushariduseks, õuesõppeks, säästvat arengut toetavaks hariduseks, kogemuste põhiseks õppeks, kultuurilooliseks hariduseks jne. Keskkonnahariduskavas oleme koondanud need tegevused nimetuse alla „Integreeriv keskkonnaharidus”.

Oma keskkonnahariduskava nimetab Tipu Looduskool integreeritud kavaks, sest

- ... keskkonnaharidus on seotud kultuuriloolise haridusega,
- ... see seob Tipu elanikke ja külalisi ning laseb osapooltel arengust osa saada,
- ... võetakse kasutusele uued ideed ning vahetatakse mõtteid,
- ... viiakse kokku erinevad sihtgrupid ja luuakse uusi kontakte,
- ... Looduskool on erinevate kultuuride, arvamuste ja taustsüsteemide kohtumispaigaks,
- ...pakkumised on suunatud tegutsemisele ja on seega igapäevaellu integreeritavad.

Meie jaoks tähendab keskkonnaharidus inimeste ärgitamist iseendasse vaatama ja oma kultuurilist tausta teadvustama, samal ajal mõeldes ka sellele, kuidas me oma ümbruskonda suhtume ja seal käitume. Sellest lähtudes on võimalik inimesi motiveerida keskkonnateadlikult käituma ja tegutsema. Kultuuriline haridus ja keskkonnaharidus meie jaoks lahutamatus seoses.

Meie haridusprogrammide eesmärgiks pole ainult looduse tundmaõppimine vaid edasise, keskkonda arvestava, elu jaoks vajaliku baasi loomine.

4. Täiendkoolituse õppekavad

4.1. Loodushariduse meetodikad

Õppekava nimetus:	Loodushariduse meetodikad
Õppekeel:	eesti, inglise, saksa keel
Kursuse maht:	24 tundi, millest 18 tundi on kontaktõpet ja 6 tundi iseseisvat tööd
Sihtgrupp:	Lasteaia õpetajad, algklasside õpetajad, looduse vahendajad, matkajuhid
Õppekeskkond:	Tipu Looduskooli õueala ja Tipu küla matkarada, Tipu külamaja
Õppe eesmärk:	Koolituse läbinu on inspireeritud ja on omandanud oskusi ja teadmisi, et oma töös toetada laste suhet loodusega ja aktiivselt kasutada loodust õppekeskkonnana.
Õpiväljundid:	Koolituse läbinu <ul style="list-style-type: none">- Kasutab looduse vahendamisel erinevaid meetodeid ja strateegiaid- Mõistab looduse vahendamise meetodika olulisust looduse tõlgendamisel
Õppe sisu:	Maakunst/LandArt, loodushariduslikud mängud, Flow learning ja Wilderness Education
Osalejate arv:	kuni 12
Õppemetoodid:	Praktiline tegevus, mängud, rühmatöö, suhtluspõhine loeng, filmi vaatamine, iseseisev töö
Nõuded õpingute lõpetamiseks ja hindamiskriteeriumid:	Õpingute lõpetamise tingimus on iseseisva töö (õppetegevus) esitamine ja õppeprogrammi osa läbiviimine koolitusseltskonnale.

Hindamismeetod	Hindamiskriteeriumid
Õppeprogrammi koostamine ja osaliselt läbi viimine	<ul style="list-style-type: none">• Õppetegevuse kirjelduses on määratud sihtgrupp, õppeprogrammi eesmärk, kestvus, sisu• Jälgitud on flow learningu õpperingi• Õppetegevuse osa läbiviimisel õnnestus õppijal gruppi kaasata ja luua side osalejatega

Väljastavad dokumendid: Koolituse lõpus väljastatakse tunnistus. Juhul, kui õppija ei ole sooritanud iseseisvat tööd, kuid on osalenud muus õppetegevuses väljastatakse talle tõend.

Koolitaja ja tema kvalifikatsioon: loodusainete või pedagoogika magistri või võrreldav kraad, pikaajalised kogemused ja täiendkoolitused loodushariduse valdkonnas

Õppekava kinnitamise aeg: 01.04.2016

4.2. Loovus looduses

Õppekava nimetus: Loovus looduses

Õppekeel: eesti, inglise, saksa keel

Kursuse maht: 20 tundi, millest 16 tundi kontaktõpet ja 4 tundi iseseisvat tööd

Sihtgrupp: Lasteaia õpetajad, algklasside õpetajad, looduse vahendajad, matkajuhid, käsitöö ja kunsti õpetajad

Õppekeskkond: Tipu Looduskooli õueala, Tipu külamaja

Õppe eesmärk: Koolituse tulemusena on koolituse läbinu inspireeritud ja omandanud oskusi ja teadmisi, et oma töös toetada läbi käelise tegevuse laste loovust ja suhet loodusega.

Õpiväljundid: Koolituse läbinu

- On inspireeritud kasutama loodusmaterjale ja erinevaid käsitöömetoodikaid oma õppetegevuses
- Kasutab loodusmaterjale looduse tundmaõppimise eesmärgil
- Mõistab loodussuhte olulisust lapse arengule

Õppe sisu: Maakunst/LandArt, puutöö, savi voolimine, taimetrükk, punumine, loovus-loodus-laps

Osalejate arv: kuni 12

Õppemethodid: Praktiline tegevus, rühmatöö, suhtluspõhine loeng, filmi vaatlus, iseseisev töö

Nõuded õpingute lõpetamiseks ja hindamiskriteeriumid: Õpingute lõpetamise tingimus on iseseisva töö (õppetegevus) esitamine ja õppeprogrammi osa läb viimine koolitusseltskonnale

Hindamismeetod	Hindamiskriteeriumid
Käsitöö tegevuse planeerimine ja läbiviimine	<ul style="list-style-type: none"> • Tegevuse kirjelduses on määratud sihtgrupp, eesmärk, kestvus, sisu, ohutusnõuded • Tegevus on läbiviidud ja dokumenteeritud.

Väljastavad dokumendid:	Koolituse lõpus väljastatakse tunnistus. Juhul, kui õppija ei ole sooritanud iseseisvat tööd, kuid on osalenud muus õppetegevuses, väljastatakse talle tõend.
Koolitaja ja tema kvalifikatsioon:	pikaajalised kogemused ja täiendkoolitused käsitöö ja loodushariduse valdkonnas, mitmekesised käsitöö oskused
Õppekava kinnitamise aeg:	01.04.2016

4.3. Õuesõpe lasteaias

Õppekava nimetus:	Õuesõpe lasteaias
Õppekeel:	eesti, inglise, saksa keel
Kursuse maht:	16 tundi, millest 16 tundi on kontaktõpet
Sihtgrupp:	Lasteaia õpetajad ja direktorid
Õppekeskkond:	Lasteaed
Õppe eesmärk:	Koolituse tulemusena on lasteaia meeskond inspireeritud oma asutuses rakendama rohkem õuesõppe metoodikaid ja muutma lasteaia õueala loodus- ja lastesõbralikumaks.
Õpiväljundid:	Koolituse läbinu <ul style="list-style-type: none">- oskab planeerida ja läbi viia õuesõppe tegevusi ja näeb õueala potentsiaali õppetegevuses- on saanud mõtteid oma lasteaia õueala atraktiivsemaks muutmiseks- Kasutab õuesõpet looduse kogemise ja tundmaõppimise eesmärgil- Mõistab loodussuhte olulisust lapse arengule
Õppe sisu:	Õu kui õpikeskkond, õpiõue kujundamise põhimõtted ja elemendid, õuesõppe mängud, avastuõpe, uurimistegevused õues
Osalejate arv:	kuni 10, 1-2 lasteaia personal
Õppemetoodid:	Praktiline tegevus, rühmatöö, suhtluspõhine loeng, fotode vaatlus
Väljastavad dokumendid:	Koolituse lõpus väljastatakse tõend.
Koolitaja ja tema kvalifikatsioon:	loodusainete või pedagoogika magistri või võrreldav kraad, pikaajalised kogemused ja täiendkoolitused loodushariduse valdkonnas
Õppekava kinnitamise aeg:	01.04.2016

4.4. Meeskonnapäev Soomaal

Õppekava nimetus:	Meeskonnapäev Soomaal
Õppekeel:	eesti, inglise, saksa keel
Kursuse maht:	6 tundi
Sihtgrupp:	haridusasutuste meeskond
Õppekeskkond:	Tipu Looduskool, mets ja raba
Õppe eesmärk:	Koolituse tulemusena on meeskonna liikmed omavahel rohkem tuttavaks saanud, veetnud inspireeriva ja lõbusa päeva looduses, usaldus- ja ühtekuuluvustunne on suurenenud.
Õpiväljundid:	Koolituse läbinu <ul style="list-style-type: none">- Mõistab oma rolli meeskonnaliikmena- Usaldab oma meeskonnaliikmeid
Õppe sisu:	meeskonnatöömängud, seiklusmängud, õuesõpe
Osalejate arv:	10-20, 1 haridusasutuse personal
Õppemetoodid:	mängud, praktiline tegevus, eneseanalüüs
Väljastavad dokumendid:	Koolituse lõpus väljastatakse tõend.
Koolitaja ja tema kvalifikatsioon:	loodusainete või pedagoogika magistri või võrreldav kraad, pikaajalised kogemused ja täiendkoolitused loodushariduse valdkonnas
Õppekava kinnitamise aeg:	01.04.2016